

גולדה ברגמן

אינג'רד ברגמן באיפור מתאים ובפאה נוכרית בדמותה של גולדה מאיר: "אני מקווה לתת את תמצית האשה שסמחה גולדה. אני מתכוונת לשנות את קולי, ולאמץ את תנועת הידיים של גולדה."

לפגם. אני חושבת שגולדה אכן ראוייה לכינוי ז'אן ד'ארק הישראלית.

● **האם נכון שהנקודה האחרת אשר נגעה לליכך בדמותה של גולדה היתה העובדה שהיא שמרה את מחלתה בסוד במשך 14 שנה, ואת שמרת את דבר אותה המחי לה בליכך במשך 7 שנים?**

נכון. שתינו הסתרנו את היותנו נגועות בסרטן. אני הסתרתי זאת משום שלא חשבתי שהכרחי להציג לראווה את חיי הפרטיים. כשאת שחקנית, איש אינו קונה כרטיסים כדי להיווכח כמה את חולה. כשכתבתי את הספר שלי, עשיתי זאת בגלל ילדי שאמרו לי: "אמא, הרי לא נדע עליך את האמת לעולם, אחרי מותך, אם לא תספרי לנו הכל בעצמך. חשבתי בלבי שאם אני חושפת את עצמי, עלי לחשוף הכל.

אני עדיין רואה את עצמי בת מזל. אני מאושרת מאד שאיני עיוורת. יש דברים גרוועים יותר מסרטן ואני רוצה שגם האחרים יידעו זאת. כה קל לאגשים להתוודות על מחלות לב על כליות או על עיוורון, אך על אשה ושדיה, איש אינו רוצה לדבר. אני רוצה שהגשים תדענה ובל תחשובנה שהעולם מתמוטט עם כריתת השדדים. אפשר להמשיך וללכת הלאה ולעשות דברים ולעבוד ולהיות בן אדם.

אם את מחפשת מסר בכל הפרשה הזאת, זהו המסר.

המילחמה הזאת, יכולתי לראות היטב את הדימעה שניקוותה לה בקצה העין. היא עדיין לא התגברה על כך. אבל למעשה, איך אפשר להאשים אותה? הרי הטובים שבגנרלים היו סביבה.

● **האם אינך חושבת שלא מדוי כר רק במיזחמה עצמה, כי אם בעצם העמדה שנקטה ישראל כי משך השנים, אותה עמדה שאו מרת, "העולם כולו נגדנו אבל אנחנו יודעים טוב יותר"?**

זה קל להגיד היום, אבל כיצד אפשר לומר ולשפוט מה היה עליה לעשות? היא היתה אשה והידע שלה במילחמה היה מוגבל. בסופו של דבר, היא לא גודלה בנסיבות שכאלה. היא נולדה בי אמריקה ושם היה לה נעים ושליט עד שבאה לכאן והיה עליה להחליט.

אני חושבת שהיא היתה אשה מאוד לא מאושרת. היא לא השליחה לנווט את נישואיה ולהתקרב לילדיה. זה כאב לה מאוד, אך כשהיה עליה לבחור בין הבית והמדינה, היא בחרה במדינה. איני יודעת אם מה שקרה למדינה שבר אותה בסופו של דבר. אני חושבת שהיא מעולם לא נשברה.

● **האם אין לך חשש שאת עומדת לתת יד לשחזור של אגדה ציונית לידדים מרובים?**
כן. אני חושבת שזה בדיוק מה שעשוי לקרות. אבל אינני חושבת שיש בכך טעם

לי שאני מכירה אותה היטב, אם כי ההיכרות טרם הסתיימה. בכל יום בא מישהו ומספר לי עליה פרט נוסף. בשבת האחרונה פגשתי את לו קידר, מזכירתה של גולדה, שהיתה קרובה אליה יותר מכל בני משפחתה. זה היה נפלא. תארי לך, החברה הקרובה אליה ביותר עדיין חיה וקיימת.

מה שאולי אותה?

הרבה דברים. הרי מבחינה נפשית היתה לו קרובה אליה בצורה אינטימית לגמרי. היא היתה האדם היחיד שבפניו לא העמידה גולדה פנים, לא היתה חזקה או דיסקרטית. לפניה היתה היא עצמה.

● **האם גילית את גולדה הי אחרת, שאינה שייכת לאגדה, או תה גולדה שבגוריון למשל, אמר עייה, שהדבר שהיא יודעת לעי שות יותר מכל, הוא לשנוא?**

לא. איני מרגישה כך אם כי בגוריון הכיר אותה, ואני לא. ממה שאני ראיתי על הבד. בסרטים התיעודיים ובתוכנית הטלוויזיה אלה הם חייך. לא הרגשתי בה כל שינאה.

● **ידוע לך, למשל, כי היתה שתלטנית עד כדי הפלת אימה על סביבתה? כשהיתה נכנסת לחדר היו כולם מתכווצים ומתגמדים?**
אם רצתה להטיל פחד הרי הסתירה זאת היטב בראיונותיה ובסיפרה. שתלטנית היא היתה בוודאי, חוקפנית ועוינת — לא.

● **אומרים שהיתה פרימיטיבית, תכונה שמעולם לא יחסו אליך.**
פרימיטיבית, לא בדיוק. לדעתי, היתה אינטליגנטית מאד, אבל יחד עם זאת

עושה בתפקיד הזה? אולי משום כך היה קשה בליכך לשכנעך?

גם אני לא הייתי מאמינה (צחוק מת-גלגל). כשאמר לי שאני צריכה לגלם את גולדה מאיר חשבתי לעצמי: באמת, מי יאמין לשוודית ממוצא גרמני, גבוהה, רוה, ועוד פרוטסטנטית. הלא זה יעזעז את הקהל. זה היה מוזעזע גם אותי לו הייתי צריכה להאמין בכך.

● **את יודעת שבישראל היו שאמרו שבחיה לא היתה זוכה גולדה למחמאה שכזו, שגם בחלון מותיה הטובים ביותר היא לא היתה מצליחה להרמות לאינג'רד ברגמן.**

זאת בדיוק הבעיה. גולדה ידועה ומוכרת לכל מי שחי היום בישראל. הנה לדוגמה, כששיחקתי מסינונרית אנגליה בשם גלא-דיס היורד בפונדק האושר הששני, אף אחד לא ידע איך היא נראתה באמת. יכולתי לשחק אותה בשקט. גם את ז'אק ד'ארק יכולתי לשחק, כי אף אחד לא יכול היה להעיד שהכיר אותה בחייה ושלא נראתה בדיוק כמוני. אבל גולדה מאיר?! הרי זה כליכך קרוב. איך תתמודדי עם הקירבה הזאת?

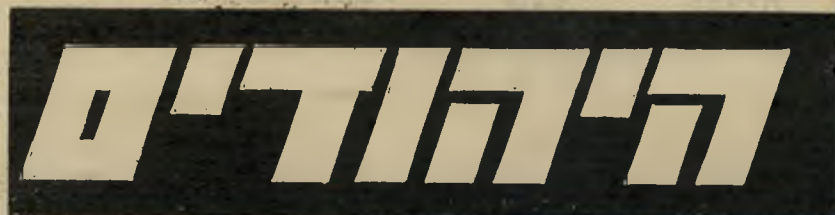
אני מקווה שאצליח ליצור את הרושם הנכון של הדמות. לא חיקוי ולא קארי-קטורה, כי אם את תמצית האשה שהיתה. ● **אם איני טועה, התקרבת ל גולדה יותר ב"סונמת הסתיו", ה סרט שעשית עם אינג'רד ברגמן על יחסיה המסוככים של אם מפורי סמת עם בתה. נדמה לי שאחד הדברים ששכרו את התנגדותך היה רגש האשמה המשותף לך ונגולדה ביחס לבית זינדיים. הי אם זה נכון?**

האמת היא ששתינו שותפות לתסכיד אשמה האופייני לנשים בעלות קאריירה. בסונמת הסתיו הייתי פסנתרנית, אבל אין זה חשוב אם את פסנתרנית, שחקנית או פוליטיקאית. מילא, אם את הולכת לעבוד וחוזרת בלילה, זה לא גורא כל כך. אבל ברגע שאת חייבת לנדוד לארץ אחרת, והילדים נמצאים באירופה כשאת באמריקה, זה יותר קשה.

● **האם תסכיך אשמה זו ממי שיך לייסר אותך גם היום?**

כן. אבל יש לי ילדים נפלאים. נדיבים ורחבי-לב. חוץ מזה, הם היו איתי יותר ממה שאנשים חושבים. שופטים אותי כאילו הונחתי אותם. ולמעשה לא נסשתי אותם מעולם.

אחרי גירושי עברתי מאיטליה לפאריס. והם היו איתי שם שנתיים. ואז החל הוויכוח המישפטי הגדול. אביהם האיטלקי,

פשוטה מאד. היה לה שכל בריא שחשוב, לדעתי, יותר מידע. רגליה היו נעוצות היטב באדמה, והיא ידעה היטב מה שהיא רוצה למען עמה. היא פעלה בהתאם לאמונתה, בלי התחכמויות מיתורות. ישר למטרה.

אני אוהבת את המישפט שאמרה: "איננו יכולים להרשות לעצמו להיות פסימיים, ואיננו יכולים להרשות לעצמנו להפסיד במילחמה."

● **האם ידוע לך שיש שזוקפים לחובתה של גולדה רווקא את הי מילחמה? יש שמוענים שההיסטוריה תזכור אותה לנצח כנצחנות באשמה של מה שנקרא "אצילנו", המחמד של יום הכיפורים?**
אני יודעת שגם היא הרגישה כך. כשהעלו את הנקודה בתכנית אלה הם חייך, וגולדה בת 79 עמדה מול אלמנות ויתומים של

רוברטו רוסליני, רצה אותם באיטליה. העברתי אותם לשם, אך מדי חודש הייתי מבלה שם שבוע עד עשרה ימים. הלוך ושוב. הלוך ושוב.

היום כולם גדולים, פיה (בתי מנישואי הראשונים לרופא השוודי פטר לינדסטרום) מגישה תכנית באן-בייטי, איזבלה היא דוגמנית ושחקנית, אם כי את המישחק היא עושה למען ההנאה, אינג'רד נשואה ועסוקה כרגע בגידול תינוקה. ורוברטינו נמצא במונטה-קארלו ועוסק בעסקי דלא-נייד. כולם עצמאיים, לכל אחד זו קריירה משלו ובכל זאת, כולם באים ל"מאמא". ● **כשבגמון משחקת את גולדה, זה כאילו אנדה משחקת אני דה, עד כמה נימית לחדור אל מי מאחרי העסקים של האגדה?**

דיברתי עם כליכך הרבה אנשים וראיתי כליכך הרבה קטעים תיעודיים, עד שנדמה